

Галина ЗАДІЛЬСЬКА,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри порівняльної педагогіки та методики викладання іноземних мов Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Україна, Дрогобич) galynaua@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЙНИХ ВМІНЬ СТУДЕНТІВ МОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Стаття присвячена дослідженню особливостей запровадження медіа-освітніх технологій у формуванні соціокультурної компетентності студентів мовних спеціальностей в процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі. У статті розглядається питання використання мультимедійних презентацій у формуванні медіакомпетентності студентів мовних спеціальностей. Розкриваються особливості презентаційних вмінь як ефективного методу навчання, пропонуються різновиди презентацій та можливості їхнього застосування у викладанні практичного курсу англійської мови студентам мовних спеціальностей.

Ключові слова: мультимедійна презентація, ефективні методи навчання, медіакомпетентність, інформаційні технології, студенти мовних спеціальностей.

Лит. 8.

Halyna ZADILSKA,

Ph.D in philological sciences, Associate Professor of comparative pedagogics and methodology of foreign languages' teaching Department, (Ukraine, Drohobych) galynaua@ukr.net

FEATURES OF TEACHING METHODS OF PRESENTATION SKILLS TO THE STUDENTS OF FOREIGN LANGUAGES DEPARTMENTS

The article investigates characteristics of the introduction of media education technologies in shaping the social and cultural competence of the students of foreign languages departments in the process of training at higher educational institutions. The research is dedicated to the problem of using multimedia presentations in the studying process of mediacompetence acquisition by the future philologists. The article reveals the peculiarities of presentation skills as an effective method of teaching, proposes different kinds of presentations and possibilities of their use in teaching Practical Course of English to the students of foreign languages departments. The article demonstrates the complex approach in teaching Practical Course of English. It indicates on the tutor's tasks as to the preparation and the holding the presentations and the students' recommendations as to the preparations of a presentation, its holding and making the computer version of this presentation in PowerPoint. The main attention is paid to the communicative direction of the presentations. The necessity for the discussion of the presentations after their holdings is underlined.

Key words: multimedia presentation, effective methods of teaching, mediacompetence, information technologies, students of foreign languages departments.

Ref. 8.

Галина ЗАДИЛЬСКАЯ,

кандидат филологических наук, доцент кафедры сравнительной педагогики и методики обучения иностранных языков Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франко, (Украина, Дрогобыч) galynaua@ukr.net

ОСОБЕННОСТИ МЕТОДИКИ ОБУЧЕНИЯ ПРЕЗЕНТАЦИОННЫХ УМЕНИЙ СТУДЕНТОВ ЯЗЫКОВЫХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ

Статья посвящена исследованию особенностей внедрения медиа-образовательных технологий в формировании социокультурной компетентности студентов языковых специальностей в процессе профессиональной подготовки в высшем учебном заведении. В статье рассматривается вопрос использования мультимедийных презентаций в процессе формирования медиакомпетентности в студентов языковых специальностей. Раскрываются особенности презентации как эффективного метода обучения, предлагаются разновидности презентаций и возможности ихнего использования в преподавании практического курса английского языка студентам языковых специальностей.

Ключевые слова: мультимедийная презентация, эффективные методы обучения, медиакомпетентность, информационные технологии, студенты языковых специальностей.

Лит. 8.

Постановка проблеми. Сучасні дослідження з методики навчання мультимедійних презентаційних вмінь відзначаються зверненням до нових методів у системі інформаційних технологій і ведуть до трансформацій освіти в цілому. Як відомо, розвинуті країни досить активно розробляють та впроваджують інформаційні технології в систему освіти. Адже для розвитку особистості в Україні, яка «крокує» до єдиного світового простору, впровадження інформаційних технологій та розвиток медіакультури набуває все більш масштабного і комплексного характеру. Кваліфіковані громадяни нашої держави є її системою, запорукою, яка забезпечує її розвиток і здатність конкурувати з високо розвинутими країнами світу.

Аналіз досліджень. На сьогоднішній день всебічне вивчення іноземної мови, зокрема з точки зору соціокультурного аспекту, неможливо уявити без засобів масової інформації, радіо, телебачення, Інтернету. Останні дослідження з методики навчання презентаційних вмінь є базовою складовою загальнолюдської культури – медіакультури як здатності людини ефективно взаємодіяти із сучасною системою мас-медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій [5].

Стрімкий розвиток у сучасному світі системи мас-медіа нагально потребує формування у студентів медіакомпетентності, яка включає вміння критично аналізувати, оцінювати та використовувати у навчальній діяльності медіатексти різних видів, форм і жанрів [6], а також навички презентації відповідної інформації.

Можливості та технології використання презентацій у вивченні іноземних мов ставали об'єктом уваги вітчизняних та закордонних дослідників – Ю. С. Авсюкевич, Н. Л. Драб, Д. А. Руснак, О. Б. Тарнопольський, Е. С. Churchman, J. King та багатьох інших [1; 2; 3; 4; 7; 8].

Ми схилиємося до думки про те, що презентація є різновидом комунікативних вправ, одним з ефективних методів навчання, який забезпечує комплексне задіяння основних видів діяльності: говоріння, письма, читання, аудіювання. Проте, ми не зустрічали жодних досліджень, присвячених особливостям методики навчання презентаційних вмінь студентів мовних спеціальностей.

Актуальність даного дослідження зумовлена сучасною концепцією впровадження медіаосвіти у вищих навчальних закладах, яка передбачає включення до навчальних програм фахового вміння студента презентації матеріалу, що вивчається, а також розробки практичних рекомендацій щодо використання презентаційних елементів у процесі формування іншомовної медіакомпетентності у студентів мовних спеціальностей.

Метою нашого дослідження є розкриття основних положень методики застосування презентаційних вмінь студентів мовних спеціальностей у практичному курсі викладання англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Загалом поняття мультимедіа об'єднує різноманітні інформаційні об'єкти – такі як текст, графіку, відео, анімацію, звук, які використовуються студентами при проектуванні власних розробок. Презентація, як комп'ютерний документ, – послідовність змінюючи один одного слайдів. Слідом за Н. Л. Драб [2], ми розглядаємо презентацію як підготовлене професійно спрямоване монологічне висловлювання, об'єднане конкретним завданням і ситуативними умовами, яке базується на результатах аналітичного дослідження певної проблеми у сфері академічної або професійної активності, має чітке логіко-композиційне оформлення і націлене на ефективне інформування, інструкування або переконання певної аудиторії з урахуванням її основних культурологічних та соціально-демографічних характеристик. Структура презентації, як зазначає методист, – це організація відібраної інформації в єдиний, логічно зв'язаний текст. Вміло структурована презентація характеризується виразними початком, серединою та завершенням, а також чітко окресленим переходом до кожної наступної частини виступу.

На нашу думку, необхідно використовувати комплексний підхід щодо проведення практичних занять з англійської мови. Так, на першому занятті викладач подає тематику розмовних тем відповідно до навчальної програми, лексичні та граматичні одиниці згідно структури практичного курсу англійської мови, наголошує на основні вимоги до знань та вмінь студентів, а також специфіку розподілу балів за кожен вид діяльності. Пропонуються завдання для самостійної роботи з підготовки презентацій, з'ясовуються певні питання щодо формату їхнього проведення, а також визначаються певні дні презентацій. Студенти, своєю чергою, обирають тематику і розподіляються на групи для розробки рекомендацій щодо підготовки окремої презентації, її проведення та створення комп'ютерної версії цієї презентації у PowerPoint. Зазначимо, що презентації можуть поєднувати індивідуальну та групову форми роботи.

Завданням викладача є проконтролювати теми презентацій, які повинні відповідати навчальній програмі, зміст презентацій має бути відповідним до індивідуально-психологічних особливостей студентів з огляду на їхній лінгвістичний досвід.

Кількість аудиторних занять, відведених на уроки-презентації, корегує викладач залежно від тематики розмовних тем та граматичного матеріалу. Так, студентами-другокурсниками (у яких англійська мова – їхня друга спеціальність) Дрогобицького державного педагогічного університету було використано шість аудиторних занять для створення презентацій у першому семестрі. У другому ж семестрі нами запропоновано дванадцять презентацій. Зазначимо, що перший семестр охоплював наступні блоки розмовних тем: 1. На фермі, 2. Їжа; час прийому їжі, 3. Медицина, 4. Покупки, а другий – 1. На карті світу, 2. Географічне положення Великобританії, США і Канади, 3. Книги. Відомі письменники англійських країн.

Особливу увагу варто звернути на комунікативну спрямованість презентацій. Обов'язковим є обговорення презентації після її представлення. На основі презентації можуть розвиватися дискусії. З огляду на це, доцільно поєднувати презентації з рольовою грою при розподілі певних ролей власне перед представленням самої презентації (зокрема, низка студентів призначаються критиками, інші – захисниками тощо).

Використання різних видів презентацій у викладанні іноземних мов дає можливість всесторонньо і бездоганно охопити матеріал, який вивчається студентами мовних

спеціальностей на певному етапі. Зазначимо, що більшість студентів засвоюють формат презентацій у PowerPoint ще у школі, адже здебільшого він використовується на уроках англійської мови при представленні індивідуальних творчих робіт учнів. Тому корисним видається ознайомлення студентів мовних спеціальностей з іншими видами презентацій, які набули популярності у світі, власне з презентаціями печатка-куча, відеопрезентаціями та флеш-презентаціями для того, щоб студенти здобували навички їх створення.

Розглянемо детальніше вищезaproпоновані нами презентації. Так, презентація у форматі *pecha-kucha* (*печатка-куча* або *печатка*) привертає увагу студента-філолога перш за все тим, що покликана здолати основні недоліки традиційної презентації водночас зберігаючи її переваги. Формат презентації характеризується часовими обмеженнями: презентатор для супроводу своєї доповіді використовує 20 слайдів у форматі PowerPoint, кожен з яких висвітлюється на екрані протягом 20 секунд, що сприяє максимальній концентрації уваги аудиторії. Так, уся презентація триває лише 6 хвилин 40 секунд. Формат проведення презентацій такого типу дає змогу зробити їх динамічними і максимально насиченими, не перевантаженими зайвою інформацією. Крім того, обмежена кількість часу для презентації змушує презентатора бездоганно підготуватися до неї, багаторазово повторивши свою промову до виступу перед публікою. Зазначимо, що потреба у ретельному доборі візуального матеріалу все ж існує, адже необхідно відібрати лише 20 слайдів, що найглибше розкривають суть презентації. Власне тому і рекомендується акцентувати емоційний аспект, адже відомо, що людина краще запам'ятовує те, що викликає у неї певні емоції, бажано позитивні. Загалом використання презентацій у форматі печатка-куча з використанням мультимедійної технології презентації PowerPoint окрім засвоєння навчального матеріалу, розвитку навичок публічних виступів, сприяє емоційному сприйняттю змісту навчання, розвитку творчого потенціалу особистості, сприяє її життєвому самовизначенню.

Презентація у форматі, що складається зі скомпонованих відео фрагментів – це так-звана *відеопрезентація* (*video-presentation*). Її специфіка полягає в тому, що вона містить природні зйомки описуваних процесів та явищ, живу картинку, а не статичні об'єкти. Замість комп'ютерної графіки та інших анімаційних ефектів використовується відео-зображення як жива картинка. Сучасні студенти володіють технічними засобами та основними навичками для запису власного відеоматеріалу та створення відео презентацій, здебільшого за допомогою Movie Maker, на основі реальної та актуальної інформації, основаної на практичному досвіді та підкріпленої живими прикладами.

Використання *флеш-презентації* (*flash-presentation*) у навчальному процесі не є досить поширеним в Україні. Проте створення такого типу презентацій у програмі Adobe Flash 3 дозволяє використовувати яскравий дизайн, анімаційні фрагменти, серії фото, дикторське озвучування, музичний супровід, режим автоматичного подання матеріалу тощо. Тому використання таких презентацій забезпечує розмаїття форм викладу матеріалу у процесі вивчення іноземних мов. Більше того, завдяки відносно невеликому розміру презентацій такого типу, вони можуть бути розміщені в Інтернеті, що сприятиме підвищенню самооцінки студента-філолога, зростанню його зацікавленості у вивченні іноземної мови, а також збільшенню мотивації до набуття компетенцій в інших наукових галузях.

Висновки. Мультимедійні технології забезпечують мультисенсорне навчання з огляду на індивідуальні особливості кожного студента (біологічні та психологічні

ні особливості) і створюють навчальне середовище, в якому матеріал засвоюється максимально ефективно. Окрім засвоєння навчального матеріалу, презентація сприяє розвитку вмінь говоріння, читання, аудіювання та письма іноземною мовою, яка вивчається; логічного мислення; уміння виявляти найголовніше і відкидати другорядне; структурувати власні думки; креативності; пошуку інноваційних підходів; інформаційної компетентності; самостійності; розвитку навичок публічних виступів; сприяє емоційному сприйняттю змісту навчання. Саме тому, за умов систематичного використання мультимедійних презентацій, ми зможемо підвищити ефективність навчання професійного спілкування іноземною мовою, забезпечити інтерес і мотивацію студентів до навчання.

Перспективним напрямом вважаємо дослідження з використанням мультимедійних презентацій у процесі формування професійно спрямованої медіакомпетентності студентів немовних спеціальностей при вивченні іноземних мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авсюкевич Ю. С. Методика навчання презентації англійською мовою студентів економічних спеціальностей : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.02 / Ю. С. Авсюкевич. – Київський національний лінгвістичний університет. – К., 2009. – 24 с.
2. Драб Н. Л. Навчання майбутніх економістів іноземною професійно спрямованою мовологічного мовлення (монологу-презентації німецькою мовою) : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 : «Теорія і методика навчання : германські мови» / Н. Л. Драб. – К., 2005. – 316 с.
3. Руснак Д. А. Мультимедійний репортаж як засіб формування іноземної медіакомпетентності у студентів мовних спеціальностей / Д. А. Руснак // Іноземні мови. – 2015. – № 2 (82). – С. 45–49.
4. Тарнопольський О. Б. Successful Presentations (Успішні презентації). Посібник для навчання ділових презентацій англійською мовою студентів економічних спеціальностей / О. Б. Тарнопольський, Ю. С. Авсюкевич. – К. : Ленвіт, 2007. – 135 с.
5. Концепція впровадження медіа-освіти в Україні (Схвалено постановою Президії Національної академії педагогічних наук України 20 травня 2010 року, протокол № 1-7/6-150) – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.ispp.org.ua/news_44.htm
6. Федоров А. В. Словарь терминов по медиаобразованию, медиапедагогике, медиаграмотности, медиакомпетентности / А. В. Федоров. – Таганрог : Изд-во Таганрог. гос. пед. ин-та, 2010. – 64 с.
7. Churchman E. C. Developing a public speaking course for non-native speakers of English : problems and approaches / E. C. Churchman. – Bowling Green, OH : Bowling Green State University, Department of Interpersonal and Public Communication, 1986. – 17 p.
8. King J. Preparing EFL learners for oral presentations / J. King // The Internet TESL Journal. – 2002. – Vol. 8. – № 3. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://iteslj.org/Lessons/King-PublicSpeaking.html>

REFERENCES

1. Avsiukevych Yu. S. Metodyka navchannia prezentatsii anhliiskoiu movoiu studentiv ekonomichnykh spetsialnostei : avtoref. dys. kand. pед. nauk : 13.00.02 / Yu. S. Avsiukevych. – Kyivskiy natsionalnyi lnhvistychnyi universytet. – K., 2009. – 24 s.
2. Drab N. L. Navchannja majbutnih ekonomistiv inshomovnogo profesijno sprjamovanogo monologichnogo movlennja (monologu-prezentaciji nimets'koju movoju) : dys. na zdobytjtja nauk. stupenja kand. pед. nauk : spets. 13.00.02 : «Teorija i metodyka navchannja : germans'ki movy» / N. L. Drab. – K., 2005. – 316 s.
3. Rusnak D. A. Mul'tymedijnyj reportazh jak zasib formuvannja inshomovnoji mediakompetentnosti u studentiv movnyh special'nostej / D. A. Rusnak // Inozemni movy. – 2015. – № 2 (82). – S. 45–49.

4. Tarnopol's'kyj O. B. Successful Presentations (Uspishni prezentaciji). Posibnyk dlja navchannja dilovyh prezentacij anglijs'koju movoju studentiv ekonomichnyh special'nostej / O. B. Tarnopol's'kyj, Ju. S. Avsjukevich. – K. : Lenvit, 2007. – 135 s.

5. Kontseptsija vprovadzhenja media-osvity v Ukraini (Shvaleno postanovoju Prezydiji Natsional'noji akademiji pedagogichnyh nauk Ukrainy 20 travnja 2010 roku, protokol № 1-7/6-150) – [Eletronnij resurs] – Rezhim dostupu : http://www.ispp.org.ua/news_44.htm

6. Fedorov A. V. Slovar' tierminov po mediaobrazovaniju, mediapedagogikje, mediagramotnosti, mediakompetientnosti / A. V. Fedorov. – Taganrog : Izd-vo Taganrog. gos. hied. in-ta, 2010. – 64 s.

7. Churchman E. C. Developing a public speaking course for non-native speakers of English : problems and approaches / E. C. Churchman. – Bowling Green, OH : Bowling Green State University, Department of Interpersonal and Public Communication, 1986. – 17 p.

8. King J. Preparing EFL learners for oral presentations / J. King // The Internet TESL Journal. – 2002. – Vol. 8. – № 3. – [Eletronnij resurs]. – Rezhim dostupu : <http://iteslj.org/Lessons/King-PublicSpeaking.html>

Статтю подано до редакції 10.03.2016 р.